

# HANGYA

## A fejlődés útja

### a szövetkezet állandó tőkegyűjtő bizottsága.

A bizottság 5—6 lelkes tagból áll. Feladata a tagok vagyoni helyzetét állandóan szemmel tartani, állat- terményipari termékek eladásakor vásárok után őket 2—3-an egyenként felkeresni, tőlük 10—15% tagkölcst kérni a szövetkezet számára. Örökösödések, házasságok, születések alkalmával új üzletrészeket jegyeztetni velük, megértetni a taggal, hogy évi áruszükséglete beszerzéséhez legalább 4—5 száz leit kellene ujonnan jegyeznie, hogy a szövetkezet kis anyagi eredménye szűkmarkuságuk miatt nem lehet nagyobb.

Az állandó tőkegyűjtő bizottság állandó érintkezése a tagokkal a szövetkezeti szellem nevelését, erősödését és a szövetkezeti működés fokozatos könnyebbülését idézi elő, lassanként lehetővé teszi a kielégítő áruellátást és lelkes munkatársakat nevel a vezetőségnek.

A szövetkezeti szerveket egészítsék ki sürgősen a bizottság felállításával. A bizottság egyik tagja, esetleg elnöke, a szövetkezet ügyvezető igazgatója, ki a bizottság tagjait teendőikre jól kioktatja, munkásságukat irányítja.

A bizottság felállítását és foglalkoztatását a legjobb szövetkezet se mulasztja el, mert a folytonosan súlyosbodó pénzügyi viszonyokkal szemben, ez az előrelátó védekezés egyedül érdemleges módja.

## Szövetkezeti hírek.

**20 éves jubileum Alsosófalván.** Az alsosófalvai fogyasztási és értékesítő szövetkezet folyó évi március hó 30-án évi rendes közgyűlésével kapcsolatosan 20 évi fennállásának jubileumát tartotta. A jubiláris közgyűlésen megjelentek a szövetkezetnek összes tagjai, a központ dr. Harmath János igazgatóval képviseltette magát és mint vendégek a korondi és parajdi testvérszövetkezetektől azoknak képviselőitében nagyobb számu küldöttség vett részt.

A jubiláris közgyűlést a szövetkezet elnöke, Szegedi Károly igazgatótanító nyitotta meg igen tartalmas beszéddel, amelyben a szövetkezet múltjára a keletkezés pillanatától kezdve visszapillantott, kifejezve, hogy milyen erkölcsi és kulturális értéket képvisel a falu életében a Hangya fogyasztási szövetkezet. Megemlékezett a szövetkezet alakulásával kapcsolatban az alapítók nemes törekvéseiről, mert a Hangya fogyasztási szövetkezet alapításával az egész vidéken uttörő munkát végeztek és ezért a legnagyobb hálával tartozik a szövetkezet minden tagja azoknak, akik a kezdeményező lépéseket megtették és a szövetkezetet első éveiben vezették. A tagok megértése és a vezetőség fáradhatatlan és önzetlen munkássága a szövetkezetet rövid idő alatt igen szép virágzásra juttatta, úgy, hogy egy pár év múlva már ingatlant is vásárolt a szövetkezet, amelyre szövetkezeti házat épített. E munkában úgy a vezetőség, mint a tagok valóságban vették egymással és igazi Hangya szorgalommal építették fel a szövetkezet házat. A szövetkezet szép fejlődését azonban 1916-ban csaknem romba döntötte szenvedett hadikára, mert a szövetkezet mondhatni mindenét elvesztette. De azért az akkori vezetőség és tagjai nem estek kétségbe, hanem újabb vállvetett munkával a szövetkezet a mai virágzására fejlesztették ki újból — s így — szavai szerint — a szövetkezetet arra a magaslatra jutatták a vezetőség és tagjai, hogy ma már egyik legerősebb szövetkezet az alsosófalvai szövetkezet. Bizonyosságul szolgál ennek, hogy a szövetkezet jelenben is védője és gyámolója az egyházközségnek, az iskolának és a községi intézményeknek és mindenütt segítséget nyújt, ahol arra szükség van. Így például 1921-ik évben minden nagyobb megrázkódtatás nélkül saját pénzéből nagy termet építhetett, mely a község fiatalságának szorakozó helyéül szolgál. Azonkívül a szövetkezet elért eredményei lehetővé teszik, hogy az iskolás tanulók részére iskolaszereket beszerzési áron adhat és az elmúlt évben is 1500 lei adományt adott a tankönyvek beszerzésére az iskolának, az egyháznak harangalapra 5000 leit, a községi szegények és árvák részére 3750 leit, a tagokat pedig a legmesszebbmenő kedvezményekben részesítette, így

legutóbb is többféle háztartási cikket osztott ki minden tagnak vásárlási vizsziatérítésként, azonkívül a lisztet minden tagnak beszerzési áron árusítja. Ezek mind olyan tények, melyekből a szövetkezet kulturális és gazdasági haszna és előnye mindenki előtt kézzelfoghatóvá valik, mert célul tűzte ki a szövetkezet, hogy mindentűt, ahol csak alkalom nyílik, segítségül jöjjön, viszont jövőben is hasonló támogatást vár tagjaitól, mint az a múltban megnyilvánult. Mert szerinte a szövetkezet akkor teljesítené a legjobban hivatását és felel meg a kitűzött célnak, ha a község minden lakója úgy tekintené a szövetkezetet, mint sajátját, annak boldogulását szóval és cselekedettel igyekeznek előmozdítani. Kívánja, hogy a szövetkezet első 20 éve a község további felvirágzásának és fejlődésének legszilárdabb alapja lehessen. Megköszönte a központ és a testvérszövetkezetek képviselőin megjelentését és üdvözölte őket, mint akik az eszme iránti ragaszkodásukkal szívesen jöttek az alsosófalvai szövetkezet 20 éves jubileumának ünnepségére.

Elnök beszéde után dr. Harmath János központi igazgató meleg szavakban üdvözli a közgyűlés tagjait és rendkívüli nagy örömeinek ad kifejezést, midőn személyesen is meggyőződhetett a szövetkezet szép fejlődéséről, miszerint a 20 évvel előbb elvetett kis mustármag ma már nagy terebélyes fává nőhetett, melynek gyümölcseit nemcsak a plántálók és öntözők, hanem valamennyien, a köz is élvezheti. Köszönetet mond a vezetőségnek a gondos, jó vezetésért és a tagoknak, valamint a nem tagoknak a szövetkezethez való ragaszkodásukért s kéri, hogy úgy mint eddig, ezután is egyetértve, békés munkával szolgálják a szövetkezet szent ügyeit. Ezekután a rendes évi közgyűlés tárgysorozatát tárgyalta le a közgyűlés.

Végül a közgyűlés Mircse Dénes és Dálnoki Pál Lajos volt szövetkezeti ügyvezető igazgatóknak, akik az elmúlt 20 év alatt mondhatni legtöbbet munkáltak a szövetkezet fejlődését, ugyszintén Rohay László Hangya vezérigazgatónak távirati üdvözlötletet küldött.

**Minden E. G. E. tag szerezzon egy új tagot az E. G. E.-nek.**

**Szövetkezeti adományok.** Örömmel közöljük, hogy a gelencei szövetkezetünk a helybeli róm. kath. elemi iskola javára 5000 Lei adományt adott, ami által kulturális és erkölcsi feladatainak is a legszebb módon igyekszik eleget tenni.

**Gyászhir.** Szomorúan közöljük szövetkezeteinkkel, hogy ellenőri gárdánk egyik fiatal tagja, *Pere Gábor* ellenőr, *Pere István* szatmári transitó főnök testvéröccse életének 26-ik évében hirtelen elhunyt. Megboldogult ifju szövetkezeti munkatársunk 1 év óta végzett szövetkezeteinknél ellenőri munkát kitartással és szorgalommal, — szövetkezeti pályájának ily korán való befejezése kartársai és szövetkezeti ismerőseinek igaz részvételével találkozók.

**Üzletvezető kerestetik.** Az ehedi fogyasztási szövetkezet az üzletvezetői állásra pályázatot hirdet. Miután a szövetkezet boltjának kezelése mellett alkalom adatik más ipari foglalkozásra is, tekintve, hogy a községben semmiféle iparos nincs, így az üzletvezetői állás különösen iparos ember részére kellő megélhetést biztosíthat. — Boltkezelő javadalmazása havi 100 lei fix fizetés és a forgalom után 3% jutalék, mely összesen circa havi 600 leit tehet ki. Azonkívül 2 szobás lakás, nagy veteményes kert, természetben fűtés és világítás. Óvadéku a szövetkezet 5—8000 lei készpénzt, vagy hasonló értékű ingatlan biztosítékot telekkönyvi bekebelezéssel köt ki. Pályázatok közvetlenül az ehedi fogyasztási szövetkezet vezetőségéhez intézendők: Ihod (Ehed) Marostorda megye.

## A központ közleményei.

**Vermorel permetezők.** Központunk felhívja a szövetkezetek figyelmét a használatban legjobban bevált és nagyban elterjedt Chadoir-féle „Vermorel” permetezőkre, melyet az E. G. E. géposztálya által szövetkezeteink részére előnyös árban szerezhethünk be.

Felhívjuk szövetkezeteinket, hogy ha tagjaik részére permetezőgépre van szükségük, jelentsék azt be központunknak, hogy ajánlatunkat levélben azonnal megtehessek. Ugyancsak a „Vermorel” permetezőgép alkatrészeit is külön-külön központunk árendemény mellett be tudja szerezni szövetkezeteink részére, ha pontosan közli a szövetkezet, hogy mily alkatrész szükséges.

## Adóügyi tájékoztatás összes szövetkezeteink részére.

Lapunk előző számaiban felhívtuk szövetkezeteink figyelmét arra, hogy az adóvallomási iverk és mellékleteik legkésőbb folyó évi április hó végéig a szövetkezetre nézve illetékes állami adóhivatalhoz („perceptorat”-hoz) feltétlenül benyújtandók, mert az ezen határidőn túl benyújtott adóvallomásokat az adóvizet-

bizottságok nem fogják figyelembe venni, az adót hivatalból fogják kivetni és a késedelmes szövetkezetet még birsággal is sújtják.

Ezzel kapcsolatban központunk még a következőkre hívja fel a szövetkezet, illetve az ügyvezető urak figyelmét:

Az adóvallomási iverk és mellékleteik benyújtásának megtörténte után az adóvizet-bizottság a szövetkezetet idézéssel (citație) a kivetési tárgyaláson való megjelenésre hívja fel, azzal, hogy e tárgyalásra összes vonatkozó üzleti könyveit és okmányait (registrele comerciale și actele justificative) vigye magával.

Azok a szövetkezetek, amelyek ezen adóvizetési tárgyaláson az ügyvezető, vagy más, esetleg adóügyben is jártas igazgatósági tag által képviseltetik magukat, a következő könyveket és okmányokat vigyék be a tárgyalásra, és pedig:

1. 1923. évi raktárkönyv
2. 1923. évi pénztárkönyv
3. 1823. évi pénztárnapló
4. 1923. évi folyószámlakönyv
5. 1923. évi főkönyv
6. 1923. üzleti évre vonatkozó összes számlák

7., az 1923 üzleti évre vonatkozó összes pénztári bizonylatok (nyugták), ezek között feltétlenül beviendők az 1923. évi osztalék- és jutalékok (jutalmak) után fizetett adóról szóló hivatali nyugták, valamint a személyzet 1923 évi fizetése után havonként fizetett (4%-os) adó befizetéséről szóló összes nyugták, (ha csak folyó évben utólagosan fizette ki a szövetkezet ezen adót, akkor azen folyó évi nyugtát is be kell vinni) annál is inkább, mert abban az esetben, ha ezen adók befizetését a szövetkezet igazolni nem tudja, akkor a személyzet fizetését, osztalékot és jutalékot az adóvizet-bizottság a szövetkezetek terhére újból megadóztatja.

A fenn elősorolt üzleti könyveken kívül más könyveket az adótárgyalásra bevinni nem kell.

A könyvek és okmányok csak abban az esetben mutatandók fel, ha a bizottság azt követeli.

Az új adótörvény 39. cikkének 1. pontja értelmében a mérleg közzétételére kötelezett vállalatok adója mérleg adatai alapján állapítandó meg.

Ezért mindazon adóvizetések, amelyeket a bizottságok a szövetkezet mult évi, központunk által készített hatásági mérlegének figyelmen kívül hagyásával eszközölnek, törvényellenesek.

Hogy a bizottság az adóköteles jövedelmet megállapíthassa, az 1923 évi évvégi üzleteredmény „nyereség” oldalának „nyersfelesleg árukon” c. tételéből le kell vonja a „veszteség” oldalon szereplő tételek összegeit — a „felesleg” (tisza nyereség) kivételével, amely adóalapot képez.

E tételek a bizottság előtt igazolandók a szövetkezet által az üzleti könyvekkel és nyugtákkal. Igazolandó a bizottság előtt továbbá az is, hogy a személyzet fizetése, az igazgatósági és

felügyelő-bizottsági tagok jutaléka után, a szövetkezet által magánosoktól vett kölcsönök kamatai után az 1923. évre járó adók, továbbá az állami és községi adók tényleg be lettek fizetve, mert ellenkező esetben a fenti tételeket hozzáadja a bizottság a tisza nyereséghez és megadóztatja.

Az adóvizetési tárgyaláson való megjelenés nem kötelező s így a szövetkezeti ügyvezető urak belátására bizzuk azt, hogy a szövetkezet az adóvizet-bizottság előtt megjelenjék-e, vagy sem.

Az oly szövetkezeteknek, amelyeknél a személyzet fizetése és a vegyes kiadások kis összeget, pl. csak 4—5000 leit tesznek ki, nem érdemes, hogy a nagy kiadásokkal (fuvar és ellátási költségek) járó tárgyalásra, a pénzügyigazgatóság székhelyére beködjék meghatalmazottjukat. Az oly szövetkezetek azonban, amelyek nagyon közel vannak a pénzügyigazgatósági székhelyhez és ezenfelül az 1923. évi évvégi mérlegben szereplő személyzet fizetés, vegyes kiadások, kamatok, adók magas összegekre rugnak, a jelzett könyvekkel és okmányokkal az adóvizetési tárgyalásra küldjék be ügyvezetőiket.

Összes szövetkezeteinket felkérjük, hogy az adóvizetési határozatot — tekintet nélkül arra, hogy a szövetkezet az adóvizetési tárgyaláson képviseltette magát, vagy sem — még a határozatnak a szövetkezet részére történt kikézbésítése napján, a kézbésítés (átvétel) keltének (év, hó, nap) a határozatra való reávezetése mellett azonnal küldjék be központunknak.

Azok a szövetkezetek pedig, amelyek az adóvizetési tárgyaláson képviseltették magukat és amelyeknek az adóvizetési határozatot a tárgyaláson *csak kihirdették*, de a határozatot *nekik a tárgyaláson nem kézbésítették ki*, készítsenek a tárgyalásról jegyzetet és pedig a következő adatokkal:

1. Az adóvizet-bizottság román elnevezése és a tárgyalás megtartásának helye (község, város);
2. az adóvizetési jegyzőkönyv száma és határozat kihirdetésének időpontja (év, hó, nap);
3. a határozatilag megállapított adóköteles jövedelem (nyereség) összege;
4. a 3. alatti adóköteles jövedelem után 1924. évre kivetett adó összege;
5. részletes előterjesztés a tárgyalás lefolyásáról, különös tekintettel arra, hogy a bizottság mely levonandó tételt miért nem fogadott el.

A fenti adatok a tárgyalást követő napon feltétlenül beküldendők a központnak a felelbezés elkészítése végett.

A „Hangya” című mellékletet szerkesztli:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

sz. E. O. E. útkára.